

S Lopraisem před třiceti lety vyhrál Dakar. Co dělá „ztracený“ navigátor?

[Motorsport](#)

led 22 2018

Přesně před třiceti lety na Dakaru poprvé zvítězili Češi. Že tehdy za volantem seděl Karel Loprais, ví kdekdo, koneckonců i za jeho dalších pět triumfů mu na podzim prezident Zeman udělil státní vyznamenání. Dakarští příznivci nejspíš znají i jméno druhého z posádky, mechanika Radomíra Stachury - věrného pobočníka, který s Lopraisem jezdil až do roku 2000 a slavili spolu pět výher. Ale co tehdejší navigátor? Kam se po vítězství „poděl“ Tomáš Mück?

[Vstoupit do diskuse](#)

„Pro někoho je Dakar smysl života, jeho náplň. Pro mě jen krásný zážitek a nikdy jsem z Dakaru nechtěl žít.“ Za to, že z vítězné posádky zmizel po dvou ročnících, však může i něco jiného, než jen to, že z kraje devadesátých let začal podnikat. „S Lopraisem jsme si lidsky nasedli. Nebudu to rozpitvát, ale na pivo prostě nechodíme,“ říká Mück.

A tak sice jeden z prvních tří československých vítězů dalších deset let na Dakar jezdil, ale povětšinou „utajen“ ve francouzských týmech nebo coby řidič kamionů, které sloužily pořadatelům.

Dakar jako pumpa na peníze

Ale zpět do tolik úspěšného ledna 1988. Tehdejší ročník se alespoň v obrysech podobal tomu letošnímu, který skončil v sobotu. Dakar slavil deset let, a tak pořadatelé připravili peklo od novoročního vyjetí z Versailles. Řada posádek se ani nedostala do Afriky, další nepřežily první týden (364 posádek z 602) a konvojem zněla kritika, že je Dakar jen pumpou na peníze. „Říkalo se, že to postavili, aby co nejvíc lidí vypadlo hned v první či druhé etapě, aby bylo co nejméně práce. A to se jim povedlo,“ potvrzuje Mück.

Konečná bilance pak zněla: šest mrtvých, 40 zraněných a 451 závodníků nedojelo do cíle! A aniž by to mělo snižovat výkon Čechoslováků - druhá tehdy skončila parta Jiřího Moskala z LIAZ - cestu na trůn jim otevřela tragédie. Byla to divoká doba, bez pořádných technických regulí, zásadních pravidel. A tak se na startu objevily třeba kamiony DAF, které skrývaly dva(!) tisícikoňové motory.

Češi na Dakaru 2018

Nejlepší výsledek.

Nejvyšší byl Martin Macík v kamionech (5.), prestižnější je však sedmá příčka Martina Prokopa v automobilech, což je srovnání českého maxima. „Kolikrát už to vypadalo, že dál nepojedeme, ale dokázali jsme se dostat do cíle,“ řekl Prokop.

Největší překvapení.

Motorkář Jan Brabec dojel při své premiéře 39. a nebyť tříhodinové penalizace, byl by ještě o deset příček výš. „Mám milion zážitků, všem vzkazuji, že Dakar je super.“ Skvěle si vedl i další novic, Martin Šoltys v kamionech (12.).

Největší bojovníci.

Ač na trati strávila o 33 hodin víc než vítěz, zaslouží čtyřkolkářka Olga Roučková jako první Češka v cíli Dakaru obdiv. Také Ondřej Klymčiw, který měl na motocyklu těžkou havárii. Už je po operaci zlomených obratlů a cítí se lépe.

Největší respekt.

Pětinásobný vítěz Josef Macháček měl jet v šedesáti letech čtyřkolky naposledy, skončil dvanáctý a tvrdí: „Vraťme Dakar do Afriky a Fakar nechme Jižní Americe.“ Opravdu konec? Motorkář David Pabiška dokončil pojezd dvanáctý a říká, že naposledy. Vážně?

„Jim auťáky jely 160 na půl plynu. Měly skoro trojnásobný výkon než my, neměli jsme na ně. Jenže Dakar nevyhrávají ti, kteří jsou nejrychlejší první týden,“ vzpomíná Mück.

V úvodu šesté etapy, kdy se startovalo na široké pláni, vyrazil na plný plyn Nizozemec van de Rijt. Po 20 kilometrech však těžce havaroval a jeho navigátor, jehož náraz katapultoval do vzdálenosti 40 metrů, na místě zemřel. Vzápětí z rallye odstoupil i favorizovaný De Rooy s druhým dafem a Lopraisova parta mířila za triumfem.

„Lopré nikdy nevyhrával tím, že by byl nejrychlejší. Měl obrovskou výhodu, že ráno odstartoval, a když měla etapa 800 měřených kilometrů, tak tím stejným tempem dojel večer do cíle. Racionalita u něj vždy převážila nad emocemi. Za volantem podával profesorský výkon a na rozdíl od jiných tatrováků u něj se mi nestalo, že bych mu musel říkat, ať ubere pět procent, že už je to moc,“ líčí 65letý Mück.

A tak se přesně před třiceti lety objevil na břehu Růžového jezera, v tradičním cíli dakarské rallye, jako vítěz. Byl to pro Mücka zvláštní okamžik, protože ač

byla tatra na Dakaru potřetí, on zažíval premiéru. A vítěznou. „Myslím, že je to mezi navigátory primát. Navíc v autě byl motor, který jsem v malém kolektivu lidí konstruoval. Tak to vítězství nemohlo být jiné než fajn.“

Byl okouzlen saharskými dunami, i třicet metrů vysokými. Vzpomíná na Lopraisovu hlášku, kterou mu v afrických etapách opakoval: „Nehleď pořád po dunách, dívej se i do itineráře.“ A říká, že tehdy bez satelitní navigace - jen s kompasem a mapou - to byl skutečný Dakar. „Když se zavedla navigace, ztratil kouzlo. Říkalo se, že stálo strašně moc peněz hledání lidí, kteří se ztratili v poušti. Dva tři každý den nedorazili do bivaku a musely létat vrtulníky. Na přelomu osmdesátých a devadesátých let byl Dakar správná tvrďárna.“

Besedy? Ztráta času

Vzpomíná, jak měl při vítězném ročníku v „komnatě“ pod levým zadním kolem spolunocležníka, novináře Jana Králíka, který následně o triumfu sepsal poutavou knihu Peklo zvané Dakar. I on a třeba i zpravodaj Rudého práva mohli za to, že se Loprais a spol. vraceli do Československa jako hrdinové. Že plakáty z tetry visely mnohým klukům nad postelí a že následně „Monsieur Dakar“ putoval po republice od besedy k besedě.

„Když jsme přijeli, byla to pecka, obrovský zájem. Ale já jel na jedinou besedu do Gottwaldova, pak jsem v Tatře oznámil, že je to pro mě ztráta času a že se raději budu věnovat práci. Jsem duchem motorář, takže sedět a vymýšlet nové motory je pro mě víc. Možná to bylo sobecké vůči těm lidem na besedách, ale oni stejně chtěli vidět víc Lopraise než navigátora. Loprais byl kvůli tomu našťvaný, i proto jsme se později rozešli.“

Jeli spolu ještě ročník 1990. A byť Mück odřídil v cizích týmech další Dakary, vrhl se na podnikání a ve firmě na úpravu motorů dnes pracují jeho dcera a syn. Oba inženýři, oba se potatili, k čemuž Mück řekne: „To je pro mě ten život. Dakary jsou jen krásná vzpomínka.“

Před třiceti lety poprvé na Rallye Dakar zvítězila československá posádka: kamion Tatra s trojicí (zleva) Karel Loprais, Radomír Stachura a Tomáš Mück.

Autor: [Robert Sára](#)

[Vstoupit do diskuse](#)

[sdílet na FB](#)

[sdílet na Twitter](#)